

מחודדים

ת"ר ושינתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

אחינו כל בית ישראל התתונים בצורה ובשביח העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעפוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ד

גליון
 322

כשגדר הניזק שדהו וחתרה הבהמה ונכנסה או כשנפל הגדר (לר"ף הלכה כרב יוסף).

עזים של קצבים העומדים לשחיטה ביום השוק שמפסידים לאחרים גם ברשות הרבים, מתרים בעליהם ב' או ג' פעמים, ואם אינם שומעים שוחטים הבהמות ומוכרים הבשר (דווקא אם עומדים לשחיטה).

בבא קמא דף כ"ד . יום א' פרשת וישלח י"ג כסלו תשפ"ד

איך נעשה מועד/איך חוזר לתמות/ התראה לבעלים או לשור/המשסה כלבו של חבירו בחבירו

דף כ"ד - ע"א

משנה . מועד, לשיטת רבי יהודה ורבי יוסי היינו שנגח שלשה נגיחות בג' ימים שנאמר 'ואם שור נגח הוא מתמול שלשום והועד בבעליו ולא ישמרנו' אבל אם קירב נגיחותיו ביום אחד אינו מועד כמו שמצינו בזבה שאינה זבה אלא אם ראה בשלשה ימים, **לרבי מאיר ור' שמעון** כל שנגח ג' נגיחות אפילו ביום אחד הוא מועד שאם התורה מחייבת נזק שלם בהרחיק הנגיחות בשלשה ימים קל וחומר אם קירב הנגיחות, וכמו שמצינו בזב שנעשה זב בשלשה ראיות גם תוך שלשה ימים, ומה שאין זבה נעשה זבה בשלשה ראיות בתוך ג' ימים מכח קל וחומר שאם נעשה זבה אם ריחקה ראיותיה קל וחומר אם קירבה ראיותיה, היינו מכח גזירת הכתוב.

מועד חוזר להיות תם, לרבי יהודה ורבי שמעון משרואה שוורים בשלשה ימים ואינו נוגח, **לרבי מאיר ורבי יוסי** כל שיהיו התינוקות ממשמשים בו ואינו נוגח (ומהני חזרה ככה"ג אפילו ביום אחד אבל מניעה משלשה נגיחות ביום אחד לא מהני).

רב נחמן אמר רב אדא בר אבהה הלכה כרבי יוסי שנימוקו [טעמיו וראיותיו] עמו שמועד הוא בג' נגיחות בג' ימים, וחוזר ונעשה תם כשיהיו התינוקות ממשמשים בו ואינו נוגח.

איבעיא, אם מה שצריך ג' נגיחות בג' ימים אם היינו כדי ליעד השור שאינו מועד בלאו הכי ולכן אם יבואו ג' כתי עדים ביום אחד שנגח בג' ימים מהניא, או שצריך ג' ימים כדי ליעד בבעל השור ולכן אם יבואו ג' כתי עדים ביום אחד שנגח בג' ימים לא מהניא.

אין השור נעשה מועד עד שיעידו בו בפני בעלים ובפני בית דין שנאמר 'והועד בבעליו' ואין עדות אלא בבית דין.

בבא קמא דף כ"ג . יום שב"ק פרשת ויצא י"ב כסלו תשפ"ד

טמון באש לרבי יוחנן וריש לקיש/כלב שנטל חררה/לקח נחש בפה חבירו/הנכנס לחצר בעל הבית בלי רשות ונגחו/עזים שהזיקו

דף כ"ג - ע"א

טמון באש שפטור, למ"ד אשו משום חציו היינו רק באופן שכלו לו חציו בשעה שהדליק האש וכגון שנפלה הגדר לאחר שהדליק האש שגם למ"ד אשו משום חציו חייב באופן זה רק משום אשו משום ממונו, אבל באופן שאשו משום חציו חייב בטמון כדון אדם המזיק.

אש ששרף יד אדם, למ"ד אשו משום חציו חייב בארבעה דברים שפשיעה הוא, ואינו חייב בבושת שלא התכווין לכך.

מסקנת הסוגיא, לרבי יוחנן אשו משום חציו **לריש לקיש** משום ממונו, נפק"מ שלרבי יוחנן חייב משום אדם המזיק באופן שלא כלו לו חציו, וחייב על ארבעה דברים ועל טמון ועל חצי נזק בבהמתו, ובאופן שכלו לו חציו מודה שחייב משום אשו דממונו ופטור על הנ"ל.

הכלב שנטל חררה שעליה גחלת והלך לגדיש והדליק, בעל הגחלת פטור אם נעל דלתות ביתו יפה והכלב חתר הדלת והוציאה שבעל הגחלת אגוס הוא, ובעל הכלב חייב נזק שלם שאינו משונה שסתם דלתות חתורות הן אצל הכלב.

דף כ"ג - ע"ב

מהמשנה שכלב שנטל חררה ואכלה שחייב על החררה כשאכלה בגדיש של בעל החררה, שומעים חידוש שפי פרתו של מזיק האוכלת בחצר הניזק כחצר הניזק הוא והוא בכלל ובער בשדה אחר.

נטל נחש בידו והגיע פיו ליד חבירו עד שנשכו ומת, לרבי יהודה ארס נחש בין שיניו עומד לפיכך משיך בסייף שהוא הרגו ונחש פטור, **לחכמים** משיך פטור שנחש מקיא הארס מעצמו, והנחש בסקילה.

הנכנס לחצר בעל הבית שלא ברשות ונגחו שורו של בעל הבית ומת, השור חייב סקילה והבעל הבית פטור מן הכופר שאומר לו למה נכנסת לרשותי.

רב יוסף שלח אביי להזהיר בעליהם של עזים שהיו נכנסים ומפסידים ברשותו, אביי אמר שבעלי העזים יכולים לטעון שעל רב יוסף מוטל לגדור שדהו, ולא חייב על שן אלא

דף כ"ד - ע"ב

העידוהו על כל נגיחה שני עדים, הרי הם שלשה עדיות נפרדות ואם בטלה אחת מהם לא בטלו השתיים ומשלם הבעלים חצי נזק, אבל הם עדות אחת להזמה שעל ידי שלש כתי עדים הוא מועד ואם נמצאת אחת מן הכתות זוממות הם פטורים שאין העדים משלמים עד שיזומו כולם, ואם נמצאו כולם זוממים שנמצא שרצו לעשותו מועד בנגיחה שלישית כולם חייבים לשלם חצי נזק של חלק של עדות בנגיחה השלישית, ועדים האחרונים שהעידו שנגח נגיחה שלישית והוזמו משלמים חצי נזק של חלק התם.

הש"ס מוכיח ששלשה נגיחות בשלש ימים הוא ליעוד השור ומהניא אם באו השלשה כתות בבת אחת בבית דין, ממה שתני בברייתא ששלשה כתות נעשו עדות אחת להזמה שעל כרחק באו ליעוד השור ולחייב הבעלים נזק שלם שבאו בבת אחת להעיד וידעו זה בזה, או שהכירו בעל השור ולא הכירו איזה שור נגח שבעל כרחק לא באו לחייב חצי נזק כיון שתם אינו משתלם אלא מגופו.

המשסה כלבו של חבירו בחבירו, המשסה פטור שהוא גורם בנזק, ואיבעיא אם בעל הכלב חייב משום שלא שמר כלבו, ואם תמצא לומר שחייב היינו דווקא אם שיסה המשסה באחרים אבל אם נשך המשסה פטור שכל המשנה ובא אחר ושינה הבעלים פטור, אף אם בעטה בהמה מהלכת בבהמה רבוצה חייב ואינו בכלל כל המשנה ובא אחר ושינה שמכל מקום אין לו רשות לבעוט.

בבא קמא דף כ"ה . יום ב' פרשת וישלח י"ד כסלו תשפ"ד

קרון בקשות הניזק/ שכבת זרע בזב לעניין טומאת מגע/ מפץ של קנים בטומאת שרץ ומת וטומאת שבעה/

דף כ"ה - ע"א

משנה . לרבי טרפון קרון ברשות הניזק משלם נזק שלם, מקל וחומר משן ורגל שפטור ברשות הרבים חייבים בחצר הניזק נזק שלם קרון שחייב ברשות הרבים חצי נזק אינו דין שמשלם ברשות הניזק נזק שלם, **לחכמים** תם משלם חצי נזק שאי אפשר ללמוד מקל וחומר מקרון ברשות הרבים שהרי משלם חצי נזק ודיו לחומר שיהא לו אותו דין של הקל שלומדים ממנו, ולרבי טרפון במקום שנסתר הקל וחומר לא אומרים דיו.

שכבת זרע של זב, לרבי אליעזר מטמא במגע ככל טומאת קרי ולא במשא כדן טומאת זב, לרבי יהושע מטמא במשא לפי שאי אפשר בלי צחצוחי זיבה, ותנא בברייתא סובר שמטמא במשא גם בלי צחצוחי זיבה מכח קל וחומר שאם רוק שאינו מטמא באדם טהור מטמא טומאת זוב קרי שמטמא באדם שאינו זב אינו דין שיטמא טומאת זיבה.

דף כ"ה - ע"ב

מפץ של קנים מטמא טומאת שרץ קל וחומר מטומאת זב, שאם פכים קטנים שפיהם צר ואינו מטמא בזב מטמא במפץ, שרץ שמטמא בפכים קטנים אינו דין שמטמא במפץ.

מפץ של קנים מטמא טומאת מת אע"ג שאינו בכלל בגד או כלי עץ שלומדים מגזירה שוה מטומאת שרץ.

בגזירה שוה לומדים רק בתיבות מופנים ואינם צריכים לגופם, אם מופנה רק מצד אחד של הגזירה שוה ולא משני צדדים נחלקו אם לומדים ומשיבים על הגזירה שוה אם יש מה להשיב עליו.

נחלקו בנלמד מגזירה שוה אם יש לו הדינים של המקור שממנו נלמד, או שמקבל דיני הפרשה שנכנס אליה.

מפץ בטומאת מת טמא שבעה ימים, אע"פ שלומדים אותו מגזירה שוה מטומאת שרץ שטמא רק עד הערב, משום שנאמר בטמא מת 'וכבסתם בגדיכם ביום השביעי' כל טומאות שאתם מטמאים במת לא יהיו פחות משבעה.

בבא קמא דף כ"ו . יום ג' פרשת וישלח ט"ז כסלו תשפ"ד

שן ורגל ברשות הניזק/ קרון ברשות הרבים/ פטור אדם מכופר/ פטור שור מד' דברים/ שור בחצר הניזק ונגח/ אדם מועד לעולם/ אבן מונחת לו בחיקו בהכיר ולא הכיר/ התכווין לזרוק וזרק יותר/ זרק תינוק או כלי מראש הגג

דף כ"ו - ע"א

שן ורגל חייב ברשות הניזק נזק שלם ולא לומדים מקרון שחייב ברשות הרבים ואינה חייבת ברשות הניזק אלא חצי נזק קל וחומר לשן ורגל שפטור ברשות הרבים שאינה חייבת ברשות הניזק אלא חצי נזק, שנאמר בשן ורגל 'ישלם' ומשמע תשלום מלא.

קרון ברשות הרבים חייב ולא לומדים קל וחומר משן ורגל שפטור, שנאמר 'חצון' והוא יתור לדרוש שאין חצי נזק חלוק לא ברשות הרבים ולא ברשות היחיד.

אדם פטור מכופר ולא לומדים משור שחייב אף על פי שאינו חייב בארבעה דברים כל שכן אדם שחייב בארבעה דברים, שנאמר בחיוב כופר 'ככל אשר יושת עליו' ולא על האדם.

שור פטור בארבעה דברים ולא לומדים מאדם שפטור מכופר וחייב בארבעה דברים כל שכן שור שיהא חייב ככופר, שנאמר 'איש בעמיתו' ומשמע ולא שור בעמיתו.

רגל שדרסה על גבי תינוק בחצר הניזק משלם כופר.

הכניס שור לחצר הניזק בלי ברשות ונגח לבעל הבית ומת, השור בסקילה, לרבי טרפון הבעלים גם משלם כופר שלם אפילו בתם, קל וחומר מרגל שפטור מכופר ברשות הרבים וחייב כופר שלם ברשות הניזק קרון שחייב חצי כופר ברשות הרבים אינו דין שחייב כופר שלם ברשות הניזק [ומכח ק"ו זו הוכיח הש"ס שיש כופר ברגל].

דף כ"ז - ע"ב

משנה . אדם מועד לעולם אפילו בשוגג וישן ואונס, מיתור שנאמר 'פצע תחת פצע', ואם סימא עינו חייב רק בנזק ולא בארבעה דברים שאינו חייב אלא במזיד או קרוב למזיד שכתוב בחיובם 'כי יריבון אנשים'.

כד ולכד חבית ביד המוכר לתת לו איזה שירצה והולכים אחר המוחזק (אע"פ שהלוקח נתן דמים והתנה שיתן חבית יכול לתת כד באופן שאין הדמים מודיעים, וכן אם הקנה לו בסודר כד יכול הלוקח לומר לא אתן לך דמים עד שתתן לי חבית).

דף כ"ז - ע"ב

המניח כד ברשות הרבים ובא אחר נתקל בה ושברה, לעולא פטור שאין דרכם של בני אדם להתבונן בדרכים (אבל בהמה עיניו למטה ומתבונן) ואם הוזק בה בעל החבית חייב בנזקו, **לרב** הנתקל חייב אבל בממלא רשות הרבים כולה חביות פטור אפילו שברו בידיים ואם הוזק בו בעל הכד פטור מנזקו ואם נתקל בה בעל הכד חייב בנזקו, **לשמואל** הנתקל פטור באפילה, **לרבי יוחנן** פטור בקרן זווית (ואין אדם מועד באונס גמור).

נתקל בכד בקרן זווית הסמוכה לבית הבד ושברו לכו"ע חייב בנזקו כיון שמנהגם היה להניח שם כדים מוטל עליו להתבונן.

מנהג דיינים לגבות בבוטח בחבירו בארכובתו שלש סלעים ולבעיטה ברגל חמשה, הכהו עם אוכף של חמור שלש עשרה סלעים ואין גובים קנסות בבבל.

עביד איניש דינא לעצמו במקום הפסד כגון אם אחד השקה שדותיו ביומו שהמים היה מיועד להשקות שדות חבירו שאם ימתין עד שילך לבית דין יפסיד שאינו יודע כמה השקה או שמא יגמרו המים, ובאין הפסד לרב יהודה אינו עושה דין לעצמו ולרב נחמן עושה.

בבא קמא דף כ"ח. יום ה' פרשת וישלח י"ז כסלו תשפ"ד

שור שעלה על חבירו להורגו/הממלא חצר חבירו כדי יין ושמן או ברשות הרבים/נרצע שכלו לו ימיו/נתן רשות מן הצד/דיני בור

דף כ"ח - ע"א

בן בג בג אומר אל תיכנס לחצר חבירך בגניבה ובסתר ליטול את שלך שלא ברשות שלא תראה עליו כגנב, אלא קח אותה בחזקה ואמור לו שלי אני נוטל שסובר עושה אדם דין לעצמו (ובמקום שאין הפסד מותר להיכנס לביתו שלא ברשות), ולרב יהודה שאינו עושה דין לעצמו במקום שאין הפסד בן בג בג הוא דעת יחיד וחכמים חולקים עליו.

שור שעלה על חבירו להורגו ובא בעל התחתון ושמט את שלו ונפל עליון ומת פטור, לרב יהודה שאינו עושה דין לעצמו דווקא בתם שיש הפסד שאם היה הולך לבית דין ולא שומטו היה מת ואינו גובה אלא חצי נזק, **ולרב נחמן** מיירי גם במועד שאפילו מת וגובה נזק שלם בבית דין מותר לעשות דין לעצמו גם שלא במקום הפסד, ואם דחפו חייב גם בתם שהיה לו לשומטו.

הממלא חצר חבירו כדי יין ושמן בעל החצר משבר ויוצא משבר ונכנס, ולרב יהודה היינו רק במקום הפסד כגון שבעל החביות טוען שהחצר שלו ובעל החצר צריך להביא שטר מכירה ונמצא בתוך החצר (ולא טרחוהו לסדר זה על זה אבל בשור שעלה על גב שור היה לו לשומטו שאין זה טורח יותר מדחיפה).

היה אבן מונחת לו בחיקו ולא הכיר בה ועמד ונפלה בנזק חייב שאדם מועד לעולם, ובארבעה דברים פטור שלא פשע, בשבת פטור שלא נתכוון לעשות מלאכה ואינה מלאכת מחשבת, ובגלות אם נפל על אדם ומת פטור שאינו חייב אלא היה לו ידיעה מעיקרא, ובחירות אם נפלה על עבדו וסימאה עינו לת"ק יוצא לחירות לרשב"ג אינו יוצא לחירות שנאמר 'ושחתה' עד שיתכוון.

היה אבן בחיקו והכיר בה ושכחה ועמד ונפלה בנזק חייב מד' דברים פטור כיון ששכח אינה פשיעה, בגלות חייב כיון שהיה לו ידיעה, בשבת פטור, ובעבד תלוי במחלוקת רשב"ג וחכמים.

התכווין לזרוק שתים זרק ארבע לעניין נזקין חייב, לעניין ד' דברים שבת וגלות פטור, ועבד כנ"ל.

התכווין לזרוק ארבע זרק שמונה לעניין נזקין חייב, לעניין ד' דברים וגלות פטור, לעניין שבת אם אמר כל מקום שתמצא תנוח חייב, לעניין עבד כנ"ל.

זרק כליו מראש הגג ובא אחר ושברו במקל לרבה פטור שהרי סופו לישבר (ורבא מסתפק בדף י"ז-:י"ח).

זרק מזיק כלי והיו תחתיו כרים וכסתות ובא אחר וסלקו או קדם הוא עצמו וסלקן הזורק פטור שלא היה עומד להישבר מזריקתו, והמסלק הכרים פטור משום שגורם בנזקין הוא (לר"ף לדיין הפוסק דיני גרמי חייב).

זרק תינוק מראש גג ובא אחר וקיבלו בסייף לחכמים פטור שנאמר 'כי יכה נפש אדם' שצריך שיכה כל הנפש, לרבי יהודה בן בתירא חייב משום קירב מיתתו ופירוש הפסוק הוא שחייב גם על כל שהוא נפש, בא שור המועד וקבלו בקרניו ומת לת"ק שכופר הוא דמי נזק פטור שאין לו דמים, לרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא שכופר הוא דמי מזיק חייב.

בבא קמא דף כ"ז. יום ד' פרשת וישלח ט"ז כסלו תשפ"ד

נפל מגג ברוח מצויה/הניח גחלת ומת/הניח כד ברשות הרבים ובקרן זווית/עביד איניש דינא לנפשיה

דף כ"ז - ע"א

נפל מגג ברוח מצויה ונתקע באשה חייב בארבעה דברים ולא בכושט שאינו חייב בושט עד שמכווין ואם נתהפך לאחור שנפל חייב על הבושט כיון שהתכווין להזיק אע"פ שלא התכווין לבייש, וביבמתו לא קנה כיון שלא התכווין לביאה.

הניח גחלת עליו או עבדו ומת פטור שהיה לו לסלקה וכן דחפו לתוך האור או המים ויכול לעלות משם ומת, ואם אינו יכול לעלות משם ומת חייב, הניחו על בגדו או שורו ונשרף חייב.

הדרן עלך פרק כיצד הרגל

פרק שלישי - המניח

משנה. אין הולכים בממזון אחר רוב, לכן במקום שרובם קורים לכד כד ולחבית חבית ויש שקורים לחבית

בבא קמא דף כ"ט . יום ו' פרשת וישלח ח"י כסלו תשפ"ד

יום זה הוקדש לעילוי נשמת האשה החשובה

מרת לאה טויבא איבנבויים ע"ה בת הרה"ח ר' בנימין ביינוש ז"ל
נלב"ע ח"י כסלו תשע"א
ת.נ.צ.ב.ה.

נשברה כדו ברשות הרבים/הזיק גמל בשעת נפילה/הפקיר נזקיו/ההופך גלל/הצניע קוץ וזכוכית ברשות הרבים

דף כ"ט - ע"א

לרבי יהודה נשברה כדו ברשות הרבים חייב היינו
במכווין ובאינו מכווין פטור, משמע שלרבי מאיר חייב גם באין
מכווין.

לרבה במכווין להורידה מעל כתפיו ונתקל שנתקל פושע, אבל
נימוחה הכד מעצמו על כתיפו פטור שאונס הוא, **ולרבי מאיר**
חייב אע"פ שאונס הוא.

אביי הקשה על שיטת רבה שרבי מאיר אינו מחייב על בור
הנעשה באונס שהרי פטור בקנקנים שהניח בראש הגג לנגב
ונפלו ברוח שאינה מצויה.

לאביי ורבי אלעזר ורבי יוחנן לרבי יהודה נתקל אינו
פושע ולא חייב אלא במכווין לשבור כדו, ולרבי מאיר נתקל
פושע הוא שהיה צריך לעיין.

נפל גמלו והזיק בשעת נפילה אם נתקל משום שהעבירו
במקום שגדל הנהר וכסה עין הדרך ויש דרך אחרת בעל הגמל
פושע הוא, ואם אין דרך אחרת אונס הוא ופטור גם לרבי מאיר,
אם הלך בדרך יבשה ונתקל בעל הגמל ונתקל בו **גמלו לרבי**
מאיר שנתקל פושע חייב גם משום היזק הגמל **ולרבי יהודה**
שנתקל אינו פושע פטור.

נשברה כדו באונס או נפל גמלו ולא העמידו והפקיר
נזקיו - לרבי מאיר חייב שבור שחייבה עליו תורה היינו
ברשות הרבים שהפקיר הוא, **לרבי יהודה ולאביי ורבי**
אלעזר פטור שבור שחייבה עליו תורה היינו בהפקיר רשותו
ולא בורו, ואם לא הפקיר חייב, **ולרבי יוחנן** רבי יהודה סובר
שמפקיר נזקיו פטור רק אחר נפילת אונס.

דף כ"ט - ע"ב

לרבי ישמעאל שני דברים אינם ברשותו של אדם
ועשאו הכתוב כאילו הם ברשותו כדי שיהא חייב עליו בור
ברשות הרבים וחמץ משש שעות ולמעלה אע"פ שאסור בהנאה.
ההופך את הגלל ברשות הרבים והוזק בהם אחר חייב
בנזקו - לרבי אלעזר רק אם נתכוון לזכות בה אפילו לא
הגביהו ג' טפחים למ"ד הבטה בהפקר קנה (או שהיה בכליו או שהגביהו
בידו), **למסקנא** משום שסובר בור ברשות הרבים פטור ולא
חייבו תורה אלא בבור שלו ולכן המפקיר נזקיו פטור, **ולרבי**
יוחנן שהמפקיר נזקיו חייב אם הגביהו למעלה מג' הוא כמוצא
בור מגולה ומילא בעפר וחזר וחפרה שנסתלק מעשה ראשון
ונעשה הוא בעל הבור אפילו אם לא נתכוון לקנותו, ואם הפכה
פחות מג' וחזר והניחו באותו מקום ולא התכווין לקנותו הוא
כמוצא בור מגולה וכסהו וחזר וגילהו שלא נגמר מעשה ראשון.
המצניע את הקוץ והזכוכית ברשות הרבים הגודר
גדרו בקוצים והוזק בהם אחר חייב בנזקו, ודווקא אם ראשי
הקוץ ברשות הרבים אבל מצמצם לתוך שלו פטור לפי שאין
דרכם של בני אדם להתחכך בכתלים.

נרצע שהגיע יובל וכלו לו ימיו ורבו מסרב בו לצאת וחבל
ועשה בו חבורה פטור, **ולרב יהודה** דווקא במקום הפסד כגון
בעבד גנב, או להפריש מאיסור כגון שמסר לו שפחה כנענית
שרשאי להלקותו.

הממלא רשות הרבים כולה חביות מותר לעובר שם
לשבור במקום הפסד לכולי עלמא ואם זה ששובר הוזק בהם
בעל החביות פטור מנזקיין (לתוספות אין הפסד שברשות הרבים יכול להקיף ורק
לרב נחמן מותר לשברם).

'כי ינצו אנשים וכו' וקרבה אשת האחד להציל את
אישה מיד מכהו ושלחה ידה והחזיקה במבושיו
וקצתה את כפה' היינו דמי בושת, ורק כשהיה אפשר להציל
על ידי דבר אחר אבל אם אינה יכולה להציל נעשה ידה כשליח
בית דין ומותר ופטורה שעושה אדם דין לעצמו במקום הפסד
שבעלה מוכה כל שעה.

הרי שהייתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו נטלה
ונתן להם מן הצד אינו בידו להחליף הדרך ולעכבם מלילך
בדרך הראשון מדין עושה אדם דין לעצמו, **לרב זביד** בשם
רבא גזירה שמא יתן להם דרך עקלתון, **לרב משרשיא** רק אם
נתן להם דרך עקלתון, **לרב אשי** משום שכל דרך שנתן דרך
עקלתון הוא קרובה לזה ורחוקה לזה, ועם כל זה הדרך החדשה
שנתן אינו יכול לעכב שאינו יכול לקלקל דרך שהחזיקו בו רבים.
בעל הבית שהניח פאה מצד אחד ובאו עניים ונטלו
מצד אחר יכול לעכב לקחת הפאה הראשון שהניח מדין עושה
אדם דין לעצמו, ואף על פי כן פטור מן המעשר וכמו שתניא
המפקיר את כרמו והשכים בבוקר ובצרו חייב בפרט בעוללות
בשכחה בפאה ופטור מן המעשר שכל שהוא הפקר פטור מן
המעשר (לתוספות כיון שמתחילה היה פאה גמורה ופאה פטורה מן המעשר ולא מטעם
הפקר שהרי ק"ל כהלל שהפקר לעניים אינו הפקר).

דף כ"ח - ע"ב

משנה . 'ונפל שמה שור או חמור' שור למעט אדם חמור
למעט כלים, לכן נפל לתוכו שור וכליו ונשבר חמור וכליו
ונקרעו חייב על הבהמה ופטור על הכלים, וכן אבנו סכיננו ומשאו
שהניחם ברשות הרבים והזיקו חייב מדין בור ופטור על הכלים,
ורבי יהודה מחייב על נזקי כלים בבור.

נשברה כדו ברשות הרבים והוחלק אחד במים או
שלקה בחרסית - לרב אם לא הפקירם חייב משום שור
שממונו הוא ולכן אם נטנפו כליו במים או שנשברו בהם חייב
[שאינו חיובו משום בור שפטור על הכלים שבור שחייבה התורה
היינו הפקיר רשותו ובורו], אבל אם הוא עצמו הוחלק והוזק
בקרקע עולם פטור שממונו גרמא בעלמא הוא, **לשמואל**
גם אם לא הפקיר חייב משום בור ולא משום ממונו ופטור על
הכלים [שבור שחייבה עליו תורה היינו אפילו הפקיר רשותו
ולא בורו], וחייב על נזקי גופו שמה שאמרה תורה אם נפל אדם
בבור היינו אם מת אבל ניזק בו חייב, אפילו אם ניזק בקרקע
עולם שסבר בור שחייבה התורה היינו להבלו וכל שכן לחבטו.

נתקל בקרקע וניזק באבן - לרבי נתן בעל האבן חייב
כשם שסובר ששור שדחף שור חבירו לבור שאם אין תשלומים
מהשור משתלם מבעל הבור אע"פ שהוא לא גרם התקלה כיון
שניזק בבורו, ללישנא קמא ר' **אלעזר** סובר שנתקל בקרקע
וניזק באבן פטור ושלא כרבי נתן, וללישנא בתרא ס"ל כרבי נתן
(נתקל באבן וניזק בקרקע פטור שקרקע עולם הזיקו, וכאן לשמואל שהוחלק במים וניזק
בקרקע שחייב היינו דווקא בקרקע שהמים נשפך שם שהוא כקרקע הבור).